

"NAŠ GLAS" izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto din 40.—, za pol leta din 20.—, za četrt leta din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/L. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence

L. A.:

Draginjski razredi

O tem vprašanju je tudi naš list že večkrat pisal, prav pred kratkim pa spet o priliki, ko je šlo za ugotovitev, do kam sega draginjski razred mesta Maribora. Ker je to vprašanje izredno velike važnosti za večino drž. aktivnih uslužbencev in upokojencev, smatramo da je prav, če v naslednjem skušamo nekoliko razmotriti bistvo te zadeve.

Že zakon o draginjskih dokladah od 28. februarja 1922. je razdelil vse kraje v državi glede na osebne doklade na pet krajevnih draginjskih razredov. V I. razred so bili uvrščeni Beograd, Zemun in Sušak, v II. razred razen Zagreba, Novoga Sada, Splita in še nekaterih mest v Primorju vsa mesta v Srbiji in Črni gori. V III. razredu so bili Ljubljana, Maribor, kraji v Prekmurju, razna mesta v Banatu, Sarajevo, kraji v Dalmaciji in Primorju ter trgi in vasi v Srbiji in Črni gori. V IV. razred so bili pomaknjena mesta Kočevje, Kranj, Logatec, Novo mesto, Ptuj in Celje ter še nekaj večjih mest drugod. Vsi drugi kraji so pa bili razvrščeni v V. razred.

Ta razdelitev je slonela na prepričanju zakonodavca, da so plače državnih uslužbencev in upokojencev nezadostne in da jim zaradi obstoječe dragine pripada še neko dopolnilo, namreč draginjska doklada. Ker pa je draginja v raznih krajih države bila različna, so tudi velikost teh doklad različno odmerili. Pri tem so upoštevali predvsem dejstvo, da sta nekdanja Srbija in Črna gora tedaj, l. 1922., še zelo trpeli na posledicah svetovne vojne, da so bila mesta razrušena in da je tam zlasti občutno primanjkovalo stanovanj. Zato je isti zakon določil tudi za Beograd (in Sušak) ter mesta, trge in vasi po Srbiji in Črni gori tudi posebno stanarino, in sicer po treh stanarinskih razredih, medtem ko se drž. uslužbenec stanarina takrat ni plačevala nikjer drugod v državi.

V uredbah iz leta 1923. o draginjskih dokladah aktivnih uslužbencev (D. R. št. 42.300/24) in upokojencev (D. R. št. 107.201/24) so pa kraji razdeljeni v tri draginjske razrede. Po tej razdelitvi, ki je bila različna za razne pokrajine, so prišla v Sloveniji v II. razred vsa mesta in drugi kraji, kjer so bili sedeži okrajnih oblastev. Vsi ostali kraji pa so bili uvrščeni v III. razred.

Leta 1930. je bila Ljubljana uvrščena v I. draginjski razred, kmalu nato pa vsa banovinska mesta. V ostalem se razdelitev bistveno ni spremenila do uveljavljanja sedanjega zakona, ki je potrdil razdelitev tako, da so v I. razred bila uvrščena vsa banovinska mesta in Sušak. V II. razredu so vsi kraji, kjer je sedež okrajnega oblastva, v III. pa vsi drugi. Tako je ostalo v glavnem do danes. Glede vprašanja, kako daleč seže posameznega kraja, sta pa uredbi o draginjskih dokladah iz leta 1932. ugotovili, da obsega draginjski razred v mestih krajevni stavbni okoliš, in sicer zunajmestni širši stavbni okoliš, seveda, če ga mesto ima. Isto sta prevzeli še veljavni uredbi o dokladah iz leta 1935. in je pri tem ostalo do danes.

Če je bila sprva razdelitev države na draginjske razrede zaradi tedanjih nenavadnih razmer, ki so bile posledice velikega razdejanja v vojni, vsaj v glavnem upravičena, je danes treba to vprašanje gotovo urediti na novo. Razmere so se v teku let in zaradi postopne izenačitve gospodarskih in socialnih pogojev že znatno poenotile, tako da je nekdanja delitev danes v mnogočem nesmotrna in celo krivična.

Gotovo ni upravičeno, da so uslužbencem v zdraviliščih, v letoviščih ali

industrijskih krajih, kjer slučajno ni sreskih načelstev, določene najnižje doklade, nižje kakor v srednje velikih podeželskih mestih, kjer je preživljanje gotovo znatno cenejše. Popolnoma napačno mišljenje je tudi, da je življenje na vasi cenejše kakor v mestu. Saj so v splošnem v malih podeželskih vaseh celo najbolj vsakdanja živila navadno dražja kakor v mestih, po večini jih pa sploh ni mogoče dobiti ali pa edinole za ceno, ki jo ponudnik zahteva, ker pač ni konkurence. Tudi stanovanja so sorazmerno s kakovostjo dražja kakor v večjih krajih, cene obleki, obutvi in drugim življenjskim potrebščinam so pa znatno višje, ker je treba k nabavni ceni vselej priručnati tudi stroške potovanja v mesto in pa prevoznino za blago. Da uslužbenec na deželi hudo obremenjuje tudi drago šolanje otrok v mestih, visoki potni stroški, selitev itd., to bo razumljivo vsakomur.

Gotovo je tudi, da je obstanek n. pr. na Bledu, v Kranjski gori ali v Rogaški Slatini mnogo težji kakor v večini drugih krajev, ki so uvrščeni v III. draginjski razred, dražji tudi kakor v krajih II. ali celo I. razreda. Isto velja za industrijska središča, kakor sta n. pr. Trbovlje ali Jesenice, ki so pa po vrhu še ob meji. Draginja v obmejnih krajih je pa splošno znana. Priče so kraji kakor Rakek, Gor. Radgona in drugi. Če pa v splošnem primerjamo cene pri nas v Sloveniji s cenami v Južni Srbiji, v Slavoniji ali v Šumadiji, vidimo da bi pač naši industrializirani kraji morali biti vsi brez izjeme uvrščeni v višji razred kakor so pa mesta in vasi v izrazito poljedelskih, naravno bogatih in plodnih južnih pokrajinah.

Že iz vsega povedanega je videti, da današnja razdelitev draginjskih razredov ni več pravilna niti pravična. Še prav posebno nam pa stopi ta anomalija pred oči, če primerjamo razmere v okoliških krajih blizu večjih mest. Samo zaradi nekaj metrov oddaljenosti prejema n. pr. drž. upokojenec tod za več sto dinarjev nižjo doklado kakor njegov tovariš, ki stanuje morda samo onstran poto. Ali je n. pr. življenje na Ježici ali v Stožicah res tako silno cenejše, da mora drž. upokojenec na eni strani ceste izhajati n. pr. s 300 ali 400 din osebne doklade manj, kakor drugi, ki stanuje njemu nasproti, toda na drugi strani ceste, ki pa spada še v mestno občino ljubljansko. Isto velja recimo za Št. Vid ali pa za Rudnik, medtem ko je Črna vas na Barju, ki je mnogo daj od mesta, vendarle še del Ljubljane. Enako je tudi v Mariboru, kjer se okoliške občine docela neopazno zlivajo z mestom v celoto, tako da je nepoučenemu težko ločiti, kje se mesto končuje in začenja okolica. Po vrhu tega pa tod še vprašanje širšega stavbnega okoliša ni popolnoma razčiščeno, tako da zaenkrat samo nekateri aktivni uslužbenci v okoliških občinah dobivajo višje doklade, upokojenci pa še vedno po III. draginjskem razredu. To nejasnost je treba načeloma kar najprej rešiti, in sicer za vse enako; res ni razloga, da se vsem ne bi priznal II. razred, ko že tako vsa ta tesno strnjena naselja tvorijo popolno gospodarsko in socialno enoto. Sicer je pa tudi docela nerazumljivo, zakaj ne uvrste Maribora v I. drag. razred, kamor bi bil kot obmejno mesto že od početka spadal.

Ni dvoma, da je vprašanje draginjskih razredov važno in pereče. Treba ga bo v najkrajšem času na novo urediti, tako da bo razdelitev krajev zares ustrezala posameznim posebnostim in potrebam. Za izredne razmere in res izjemne okoliščine, ki vladajo v

posameznih krajih, bo treba določiti tudi izredne posebne službene dodatke, vsi ostali kraji v državi naj pa imajo enotno osebno doklado. V ta namen naj bi se najprej uvrstili vsi kraji v državi brez izjeme v sedanji I. draginjski razred, II. in III. razred naj se pa sploh odpravita. S tem bi se drž. uslužbencem in upokojencem vsaj nekoliko olajšal obstanek, ker so bili s ponovnimi znižanji prejemkov že tako hudo prizadeti.

Kaj zahtevajo učitelji

Na XIX. glavni skupščini Jugoslovanskega učiteljskega združenja, ki je bila 19., 20. in 21. avgusta v Banja Luki, je bila sprejeta sledeča

resolucija:

I. Glavna skupščina Jugoslovanskega učiteljskega združenja tudi ob ti priliki naglašja, da so vsa stremljenja učiteljske organizacije postavljena v službo prosvetne stroke, učiteljstva in naroda, da slonijo na načelih stanovske demokracije, in da je delo organizacije zasnovano samo na stanovski osnovi. Tako delo smatra organizacija za vrhovni imperativ, od katerega ne more in ne sme odstopiti. Glavna skupščina obsoja vse one, ki so hoteli zadušiti svobodo besede in svobodno delo organizacije Jugoslovanskega učiteljskega združenja.

Za ugotovitev popolne avtonomije stanovskih organizacij je treba odpraviti nedemokratske predpise uradniškega zakona, da bi te organizacije mogle dobiti svojo popolno vrednost za narod in državo.

—o—

II. Zahtevamo reformo šolske zakonodaje, demokratizacijo šolske uprave in samoupravo šolskih oblastev. Demokratizacija šolske uprave smatramo kot neobhodno potrebo za ureditev razmer.

Iz tega razloga ugotavljamo:

1. Predvsem je treba izvesti ločitev šolske uprave in šolskega nadzorstva od upravnega policijskega oblastva, ker je ta povezanost najbolj ovirala neodvisno in uspešno delo učiteljstva v šoli in izven nje.

2. Šolskemu in prosvetnemu delu, kakor tudi kulturnim in narodnim zašlugam je treba spet vrniti popolno veljavnost.

3. Šolsko nadzorstvo je treba postaviti na sodobnejšo osnovo in za nadzornike postavljati najboljše učitelje, ki so se teoretično in praktično poglabili v sodobne težnje narodne šole, ki razpolagajo s potrebnimi npravnimi sposobnostmi, taktom in objektivnostjo pri ocenjevanju učiteljstva kakor tudi v odnošajih do učiteljskega združenja. Nadzorniki naj se postavljajo na predlog glavnega prosvetnega sveta. Izvrši naj se pregled nadzorniških postavitvev od 1931. dalje.

4. O vseh pedagoških in šolskih vprašanjih naj se zasliši mišljenje učiteljstva, a v vseh prosvetnih korporacijah naj bo zastopano učiteljsko združenje po svojih izvoljenih zastopnikih.

Delo upokojenških društev

Zagrebsko »Društvo državnih i samoupravnih umirovljenika« je kot vodeče društvo sklicalo za dan 18. septembra v Zagrebu sejo vseh banovinskih upokojenških organizacij iz države. Sejo je vodil predsednik zagrebskega društva g. Ernest Grabarić, udeležili so se je pa zastopniki društev upokojencev iz Sombora, Banjaluke, Sarajeva in Ljubljane. Ljubljansko »Banovinsko društvo drž. in samoupravnih upokojencev« je zastopal predsednik g. dr. Ivan Vrtačnik.

Po poročilu v Somborski »Naši reči« je zborovanje obsegalo več točk. Uvodoma je predsednik poudaril, da morajo tudi združena upokojenška

društva kar najprej predložiti svoje spomenice in zahteve vladi, ki sestavlja predlog za državni proračun.

Najprej so obravnavali spor ljubljanskega in mariborskega društva upokojencev. Ljubljanski zastopnik je izjavil, »da se mariborsko društvo kot krajevno noče pridružiti banovinskemu osrednjemu društvu v Ljubljani, temveč zahteva, naj se kot enakopravna organizacija z drugimi banovinskimi društvi sprejme za člana zveze.« — Somborski zastopnik je predlagal, naj se »v tem vprašanju postopa analogno določilom § 76. uradniškega zakona (?!), namreč naj se izreče, da more v vsaki banovini biti samo po eno upo-

5. Zvišanje šolske obveznosti je nujen problem, in ta problem predstavlja za nas ne samo šolsko, temveč tudi državno in narodno vprašanje, tako v pogledu narodne obrambe, kakor tudi v pogledu napredka in gospodarskega tekmovanja z ostalimi državami.

7. Preskrbeti učitelju stanovanje in hrano pomenja ustvariti glavne pogoje za uspešno in zadovoljno delo učitelja v šoli in izven nje ter tudi voljo za daljše bivanje v službenem kraju. Temu se ne posveča zadostna pažnja.

8. Rešiti je treba vprašanje pouka v vaških šolah in dovesti ga v sklad s problemi modernega pouka tako, da se nove zahteve postavijo na stališče interesov naroda in države, in v ti smeri naj se izvrši preosnova in pregled učnih načrtov in načrtov za ljudske šole.

9. Narodni in državni interesi zahtevajo, da se učiteljstvu da možnost za proučevanje problemov manjšinskih šol.

10. Šolski otrok kot bodoči državljan se mora z moderno reformo šolskega zakonodajstva vsestransko zaščititi in ustvariti se morajo vsi pogoji za njegov popoln razvoj. Učiteljstvo se vsestransko zanima za probleme zaščite otroka v miru in vojni, zato je potrebno, da akcijo v tej smeri podpirajo vsa oblastva.

11. Da bi se mogle čim popolneje rešiti naloge in uresničiti nade, ki jih polagata narod in država v učiteljstvo, zahtevamo radikalnejšo in popolnejšo rešitev vprašanja višje učiteljske izobrazbe.

Treba je izdati boljše zakonske osnove učiteljskim seminarjem, vadnicam za praktično delo učiteljskih kandidatov, poizkusnim šolam in institucijam za splošno in strokovno izpopolnjevanje učiteljstva.

12. Delu učiteljstva za narodno prosvetljenost ni določena smer, niti ni sistemizirano, ni zadostno upoštevano od prosvetnih oblastev, niti ne uživa učitelj varstva in podpore. Učitelji celo trpijo zaradi uspešnega svojega delovanja za narodovo prosvetljenost. V zadnjem času se še posebe naglašja potreba po kulturnem dvigu vasi, kateremu problemu posveča učiteljstvo vso pažnjo. Za delo na pobijanju nepismenosti je treba zahtevati povsem nove zakonske osnove. Zagotoviti je treba čim večji kredit za otvarjanje analfabetskih tečajev. Problem pobijanja nepismenosti je treba razumeti kot najresnejši problem družbe, naroda in države. (Konec prih.)

kojenško društvo«. Odposlanec banja-luškega društva je omenil, da je bilo to vprašanje že leta 1937. v Brodu na Savi obravnavano in odločeno, »naj se mariborsko društvo kot podružnica pridruži banovinskemu društvu v Ljubljani. Predlaga, naj ostanejo v tem vprašanju dosledni.« Končno so sklenili, da se v članstvo zveze (ki pa, kolikor je vsaj nam znano, formalno-pravno sploh ne obstoji; op ur.) sprejemajo samo banovinska društva. — Splitsko društvo, ki je doslej delovalo kot organizacija za primorsko banovino, bo odslej samo ekspozitura zagrebškega društva, ker primorske banovine ni več.

Glede doklad so zborovalci sprejeli tole resolucijo:

1. »Zahtevati je treba od odločujočih, da se v državnem proračunu za l. 1940./41. določi potrebni znesek za zvišanje pokojninskih draginjskih dokladov.

2. V uredbi o dokladi drž. upokojencev naj se odpravijo vse dosedanje omejitve za prejemanje osebne in rodbinske doklade, ne glede na velikost in izvor dohodkov.«

Sprejet je bil tudi predlog, naj se zveza obrne na finančnega ministra, ki naj ji izposluje zakonsko možnost za sodelovanje pri upravljanju uradniškega pokojninskega sklada.

Glede staroupokojencev naj se predloži posebna zahteva, da jih je treba prevesti na novi zakon in naj se pokojnine vseh upokojencev izenačijo. S posebno vlogo naj se zahteva pravična ureditev osebnih dokladov vdovam, zlasti naj se odpravi krivica, da vdove staroupokojencev prejemajo nižjo osebno doklado kakor so jih prejemale njihovi možje.

Tudi glede odmere pokojnine so zborovalci sklenili posredovati, da bi se upokojencem takoj po upokojitvi, vdovam pa precej prvi mesec po mo-ževi smrti nakazala pokojnina, oz. naj se jim izplačevanje aktivnih prejemkov oziroma izplačevanje pokojnine ne ustavi, dokler se jim pokojnina na novo ne odmeri.

Zveza bo s posebno predstavo prosila, naj se upokojenci končno vendar že oproste dolžnosti plačevanja kuluka. — Ker v vrbaski in zetski banovini upokojenci že od letošnjega 1. aprila zaradi pomanjkanja kreditov neredno in z velikimi zakasnitvami (šeše v drugi polovici meseca) prejemajo pokojnine, bo zveza zahtevala, naj se to vprašanje takoj uredi. Treba je premeniti določbo finančnega zakona, po kateri morajo finančne direkcije odvajati sproti vse državne dohodke, razen neposrednih davkov, Narodni banki. Tako bodo imele začetek meseca vselej dovolj sredstev za izplačilo pokojnin, ki naj se obvezno izplačujejo od 1. do 3. dne v mesecu.

Obravnavali so zborovalci končno tudi vprašanje ankete, tako da naj bi se vsi zakonski načrti, ki se tičejo upokojencev, predhodno obravnavali na anketah, kjer bi sodelovali tudi zastopniki upokojenjskih društev.

Tako navedeni časopis; po zagrebškem »Umirovljeniku«, so pa obravnavali na tem sestanku tudi vprašanje spremembe predpisov o osebnih dokladah sirot upokojencev, o vprašanju reaktivacije upokojencev, nadalje ureditev nepravilno odmerjenih pokojnin v našo vojsko prevzetih častnikov, zvišanje pokojnin monopolskih fin. delavcev in dovolitev voznih ugodnosti na železnici istim.

poviškov po vrstah dnevničarske službe.

V praksi državnega sveta so se različno tolmačili predpisi iz teh določb o vprašanju; ali se more dnevničarju priznati zvišanje nagrade v znesku, ki vsebuje več poviškov, to pa sorazmerno s številom let, ki jih je odslužil na prejšnji stopnji; ali se mu nagrada more zvišati samo za prvi naslednji povišek, to pa ne glede na to, koliko let je prebil na prejšnji stopnji in preko predpisanih dveh let. Namreč, v primeru št. 25.782/38, kjer je upravno oblastvo nekemu dnevničarju naenkrat zvišalo nagrado za več poviškov zaradi tega, ker je na prejšnji stopnji prebil več kakor dve leti, je državni svet zaradi tožbe glavne kontrole spoznal, da je po prejšnjem mogel biti priznan samo prvi prihodnji povišek, ne oziraje se na število let, odsluženih s prejšnjim poviškom. V primeru št. 19.691/38 je pa državni svet spoznal, da se poviški morejo dajati z vzvratnim učinkom, toda da ni ovire, da se nagrada zviša naenkrat za več poviškov in se pri tem računata za vsak povišek dve leti službe.

Zaradi teh nasprotij je bilo na podlagi § 13. zak. o posl. redu v drž. svetu in upravnih sodiščih spredaj navedeno pravno vprašanje predloženo splošni seji drž. sveta, ki ga je preučila in spoznala:

V vseh spredaj navedenih uredbah je določeno, da se prihodnji povišek dnevničarske nagrade more dati, potem ko dnevničar odsluži dve leti s prejšnjo plačo oz. s prejšnjim poviškom. To pomeni, da je dveletna služba dnevničarja na eni plači samo za pridobitev sledečega poviška, da pa dnevničar s tem ne pridobi tudi pravice do poviška. Kar se tiče upravnega oblastva je zanje rečeno, da po dveh letih službe more zvišati nagrado, kar pomeni da je ne more zvišati brez teh dveh let, toda tudi z njima ni dolžno,

temveč samo more priznati zvišanje. O vprašanju pa, ali jo tedaj hoče zvišati ali ne, ni v navedenih uredbah nič predpisano, iz česar izhaja, da je to prepuščeno svobodni presoji oblastva, po načelu, ki ga je za napredovanje uslužbencev na splošno sprejel uradniški zakon, po čigar pooblastilu so bile izdane tudi omenjene uredbi. Zvišanje nagrade se torej ne izvrši avtomatsko. Po tem je torej okolnost, ali bo upravno oblastvo zvišalo nagrado takoj po dveh letih ali kasneje, odvisna od njegove proste presoje; to pravico so mu dale navedene uredbi. Če pa je v določenem primeru upravno oblastvo opustilo priznanje prihodnjega poviška takoj po dovršenih dveh letih, je ta opustitev posledica, da se je poslužilo pravice, odločiti po svoji svobodni presoji, kdaj prizna ta povišek; tako neizkoriščen čas se pa smatra kot izrabljen na podlagi pravice proste presoje oblastva. Zato ni mogoče, da bi se ta neizkoriščen čas vračunal v roke za poznejše poviške in da bi se naknadno, vračunši ta čas, priznalo več poviškov naenkrat. Oziraje se na to, se more dnevničarska nagrada v vsakem primeru zvišati samo enkrat, in to za prvi prihodnji povišek.

Iz teh razlogov je na podlagi §§ 12. in 13. z. o. posl. redu v drž. svetu in upr. sod. splošna seja državnega sveta dne 4. februarja 1939. pod št. 2890/39 izdala tole

odločbo

o razumevanju določb o zvišanju dnevničarskih nagrad iz uredb o višini nagrad dnevničarjev v posameznih resorih:

»Dnevničarska nagrada se sme zvišati samo enkrat, in sicer ob prvem naslednjem povišku, ne glede na to, koliko let je dnevničar prebil na prejšnji stopnji preko predpisanih dveh let.«

Zvišanje dnevničarskih nagrad

Važna odločba splošne seje državnega sveta.

V § 166. u. z. je predpisano, da se »višina nagrade dnevničarjev določi z uredbo resornega ministra, izdano v sporazumu s finančnim ministrom.« — Po tem zakonskem pooblastilu so bile izdane uredbi o nagradah dnevničarjev v poedinih resorih, in te uredbi so v glavnem enake. V njih so najprej določene začetne dnevničarske nagrade po vrstah dnevničarske službe, nato pa poviški, ki jih je mogoče dobiti po dveh letih službe. Določbe o pogojih za dobivanje poviškov so po smislu enake v vseh uredbah, čeprav je zadevno besedilo do neke mere različno. Tako je v določbah o dnevničarskih nagradah v resorih: predsedništva ministrskega sveta (član 5), finančnega ministrstva (čl. 2), ministrstva za zunanje zadeve (čl. 5), prometnega ministrstva (čl. 2), ministrstva za telesno vzgojo ljudstva (čl. 5), za dnevničarje poštno - telegrafsko - telefonske stroke (čl. 2) in poštne hranil-

nice (čl. 2), predpisano: »Po vsakih dveh letih neprekinjene in brezhibne službe se more nagrada zvišati, in sicer...« V uredbah za pravosodno, gradbeno, trgovinsko - industrijsko ministrstvo, za ministrstvo za gozdo-ve in rudnike ter za kmetijstvo, se besedilo o tem glasi: »Po vsakem dovršenem drugem letu brezhibne službe se more nagrada zvišati, in sicer...« V uredbi za ministrstvo za vojsko in mornarico je določeno (čl. 5): »Po vsakih dovršenih dveh letih službe se morejo nagrade iz razpredelnice čl. 4. te uredbi, če je za to podana proračunska možnost, na predlog predstojnikov zvišati za sledeči znesek...« V uredbi za ministrstvo za notranje zadeve (čl. 2) je rečeno: »Po vsakih dovršenih dveh letih službe se more nagrada zvišati, in sicer...« V uredbi za ministrstvo (čl. 2) pa: »Po vsakih dovršenih dveh letih neprekinjene službe se more nagrada zvišati.« V vseh uredbah so po navedenih besedilih označeni tudi zneski

Zahteve finančne kontrole

Uslužbenici finančne kontrole kraljevine Jugoslavije, zbrani na XX. jubilejnem kongresu Združenja zvaničnikov finančne kontrole v Beogradu, so na svojem dvodnevem zborovanju dne 20. in 21. avgusta 1939. tudi ob ti priliki podrobno obravnavali vsa aktualna vprašanja, ki se tičejo službe, stroke in uslužbencev finančne kontrole, in po vsestranski obravnavi soglasno ugotovili:

1. da je sedanje gmotno in socialno stanje zvaničnikov finančne kontrole tako, da očitno ogroža njihov nadaljnji obstanek in zlasti obstanek tistih, ki imajo družine. To zaradi tega, ker je služba finančne kontrole izključno terenskega značaja in so zvaničniki fin. kontrole izpostavljeni mnogo višjim izdatkom za življenje in delo na terenu, medtem ko za kritje iz-

datkov na terenu ne dobivajo nobene-ga povračila, temveč jih morajo kriti iz svojih skromnih in nezadostnih rednih prejemkov;

2. da je tak slab gmotni položaj zvaničnikov finančne kontrole škodljiv ugledu stroke, uslužbenca je pa pritiral v skrajno revščino in prezadolenost, tako da grozi nevarnost, da bo njihova vestnost in uspešnost v izvrševanju službe postala dvomljiva.

Ker upošteva važnost stroke finančne kontrole za fiskalne in splošne državne koristi in ker uvideva vse škodljive posledice, ki bi iz takega slabega gmotnega stanja zvaničnikov fin. kontrole in neurejenosti razmer v stroki fin. kontrole mogle izvirati, je XX. jubilejni kongres Združenja finančne kontrole sprejel tole

resolucijo:

Fréd. Boutet:

Sličice iz svetovne vojne

I.

Onstran ulice.

Ob ozki ulici sta si njuni stanovanji v tretjem nadstropju stali drugo drugemu nasproti. Vsaka je videla k drugi v stanovanje, če so se le okna odprla, in obe stanovanji sta bili enako dostojni in skromni, s cenanim pohištvo, ki so ga kvačkani pritiči in potrpežljivo vezene zavese skušali skromno oplešati.

Obe ženski sta si bili nekako oddaleč slični, obe mladi, preprosto oblečeni, z istim milim, poštenim in varčnim izrazom, obe enako vneti za snažnost, ki ju je vsako jutro gnala, da sta pometali, krtačili in čistili na vso moč.

Ena se je pisala Luiza Favry, druga pa Madlena Valine. Druga o drugi nista vedeli prav nič, niti točnega naslova ne, kajti stanovanji, v katerih sta prebivali, sta bili v dvoriščnih krilih ogromnih poslopij, ki sta imeli vhod z drugih ulic.

Pred vojno sta se komaj opazili, ker sta bili šele malo časa sosedni, toda, ko sta nekega večera v avgustu obe ostali sami, vsaka v svojem stanovanju, obe v solzah, razburjeni zaradi slovesa, sta si čez cesto skozi odprta okna izmenjali obupan pogled, poln vzajemnosti v bolesti, ki ju je združila in potolažila.

Poslej sta si v pozdrav z glavo pokimali vsako jutro, ko sta se podali na gospodinjstvo. Kadar je zvečer katera

razločila svit svetilke onstran, se je vsaki zazdelo, da sta manj osamljeni in kadar je ena ugasnila luč, tudi druga ni imela dolgo časa več poguma nadaljevati delo.

Končno sta spregovorili. Nekega večera je Luiza vsa v ognju brala že zadnje vrste nekega pisma, ko je začutila, da jo nekdo gleda. Dvignila je glavo in zagledala onstran ulice, sebi nasproti, bled in vročičen obraz.

»Ste danes dobili kakšno pismo?« je zaklicala Madlena. »Kje pa je vaš mož? ... Prosim vas, oprostite mi, toda že deset dni ni moj nič sporočil! ... Tako nemirna sem...«

Luiza ji je pojasnila, da je tudi ona ostala brez vsake vesti dalj kot teden dni. Madlena se je nekoliko pomirila in drugi dan je z obrazom, ki ji je sijal od zmago-slavnega veselja, pokazala tri pisma, ki jih je hkrati prejela.

Vezi med obema mladima ženama niso postale nič ožje, čeprav sta si postajali druga drugo od dne do dne bližji: čez ulico sta si izmenjavali nekaj besed ali sta si ponosno kazali pisma, in vsaka, ne da bi si to priznala, je bila malce ljubosumna na srečo one druge, če sama ni nič dobila.

Minevali so meseci. Druga za drugo sta za nekaj časa izginili: Luiza je pomladila obiskat svojega lahko ranjenega moža, Madlena je konec poletja šla na deželo, kjer je njen mož pri starših preživljal dopust. Kadar druge ni bilo, se je vsaka čutila bolj nemirno, bolj zapuščenno, in nejasne vezi, s katerimi sta se čutili povezani, so se v drugi zimi in drugo pomlad okrepile, in to tem bolj, čim dlje so si sledili dnevi, ki so jima prinašali iste muke, iste nade.

Nekega dne je Luiza vsa trepetala od veselja, ko se je vračala v stanovanje. Dobila je pismo; mož pride na dopust ob koncu meseca. Bila je preveč srečna, treba je, da pove novico komu drugemu; skočila je k oknu.

Onkraj je okno zijalo odprto, da se je videlo v mračno sobo. Luiza ni mogla dobro razločiti; zdelo se ji je, da je soba v neredu. Nenadoma je zaslišala rahel šum, ki ga je hrup z ulice zdaj pa zdaj zakril — krčevit glas, obupan, pretrgan. Bilo je glasno ihtenje in tedaj je zagledala v mraku sobe tam preko mlado ženo, skrušeno na stolu. Obraz si je skrivala v dlaneh, oprtih ob mizo in krči so ji stresali ramena. Stara žena, ki je stala zraven nje, se je dušila v solzah.

Luiza je razumela. Zazeblo jo je, ogromno sočutje jo je prevzelo; hkrati jo je pa nesreča, ki je zadela ono drugo, nesreča, ki si je ni upala zase niti zamisliti, pahnila v strahovito tesnobo. Obstala je nepremično, vsa zasopla in nič več ni bila sposobna, izrazati oni drugi, da sočustvuje z njeno bolečino. Sicer je pa čutila, kako bi bilo to popolnoma brez koristi.

Okna tam onkraj so se zaprla in Madlena Valine je odšla na deželo s svojo staro sorodnico. Luiza je kmalu malce pozabila nanjo, ker je živela vsa v pričakovanju moža, čigar dopust se je zakasnil, kar je podvojilo nepotrpežljivost mlade žene.

Končno je prišel. Šla ga je čakati na kolodvor. Pripeljala ga je domov. Vsa se je privila k njemu, tako srečna, da niti govorila ni in da je komaj za silo mogla

razumeti, kar je pripovedoval. Zanj ni bilo nobenega drugega vtiska, razen tistih, ki so se tikali njega.

Ko sta prišla domov in ga je zagledala Luiza doma, nekaj dni doma pri nji, je zahtevala, toda vojak je premagal ganotje, ki se je tudi njega lotevalo. Hotel je biti vesel, hotel je naj bo tudi Luiza vešela, saj je bil to njun prvi večer.

»Torej sva se zmenila, rajši bi večerjala doma, kakor v gostilni? ... Ampak le požuriva se, umiram od lakote«, ji je veselo dejal. »Treba bo pogrniti. Pomagal ti bom... Toda saj se tod nič ne vidi, ko so vse zavese zaprte; kar zadušil bi se! Le počakaj, odprem okno!«

»Ne, ne, nikar ne odpiraj!« je kriknila Luiza vsa preplašena.

Skozi razporek pri zavesi je pravkar zagledala, da se je onstran odprlo okno. Pojavila se je v črno oblečena ženska in pogledala semkaj... Tako se je bila postarala, tako blede je bila in oči so ji od solza tako upadle, da jo je Luiza komaj spoznala.

Luiza je planila k možu, da ne bi odprl okna, toda on, ki je ni razumel, jo je objel z roko, z drugo pa dvignil zavese.

»Zakaj neki ne?« je dejal, »saj vendar morava kaj videti!«

Luiza se je izvila možu iz objema in se z zbeganim pogledom, v katerem je bila tudi nekaka prošnja in opravičilo, ozrla proti bledemu obrazu tam onkraj. Toda le-ta ju je bila že opazila; še bolj je prebledela... naglo odskočila od okna in z ostro, skoro surovo kretnjo zaprla okno.

Kar najprej naj se izda že izdelana uredba za finančno kontrolo. Za izdajanje je pooblastilo v t. 20. §-a 14. fin. zak. za proračunsko leto 1939./1940. S to uredbo naj se popravi sedanje slabo in nevzdržno stanje organov fin. kontrole.

Kongres pošilja svoj poziv pristojnim činiteljem in jih prosi, naj se ta uredba kar najprej izda in se stroka in uslužbenci fin. kontrole rešijo pred grozečim propadom.

Trdno prepričani, da bodo pristojni činitelji končno razumeli nujno potrebo za izboljšanje gmotnega stanja fin. kontrole in da bodo izdali uredbo, s katero jih bodo popolnoma

usposobili za težki in kočljivi poklic zbiranja davščin in varovanja fiskalnih in splošnih državnih koristi, 5000 zvačnikov fin. kontrole nestrpnost pričakuje izdajanje in objavo uredbe za fin. kontrolo in zagotavlja pristojne činitelje, da bodo tudi v prihodnje vestno in uspešno upravljali zaupane jim posle. —

Razen te resolucije je kongres sprejel tudi dve spomenici na finančnega ministra za zvišanje pavšala za obleko in za nabavo protiplinskih mask na državne stroške. Resolucijo in ti dve spomenici je takoj še med zborovanjem predložilo desetčlansko odposlanstvo finančnemu ministru.

Bolniško zavarovanje ban. uslužbencev

Že dolgo časa je ljubljansko Društvo banovinskih nameščencev obravnavalo vprašanje, kako izvesti samostojno bolniško zavarovanje samoupravnih banovinskih nameščencev. Naloga je bila izredno težavna, ker je v Sloveniji na eni strani banovinskega uslužbenstva premalo, na drugi je pa isto raztreseno po vsej banovini, tako da bi bili potrebni ogromni zneski za pravilno izvedbo takega res uspešnega zavarovanja. Šele s podporo banovine je bilo mogoče to važno in koristno zamisel prenesti v življenje. Ministrstvo za socialno politiko in ljudsko zdravje je končno potrdilo sklep Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, ki je dovolil skupno bolniško zavarovanje vseh banovinskih uslužbencev iz Slovenije, ne glede na starost in zdravstveno stanje.

Prostovoljno bolniško zavarovanje navedenih banovinskih nameščencev je prevzelo Trgovsko bolniško in podporo društvo v Ljubljani. Zavarovanje se je pričelo s 1. oktobrom t. l. Sprejeti so bili v celoti brez zdravniškega pregleda vsi banovinski nameščenci brez razlike in izjeme, ne glede na starost, ter njihovi svojci. Zavarovanci imajo pravico do brezplačne zdravniške pomoči in zdravljenj ter ostale podpore, kakor jih uživajo drugi člani navedenega društva. Seveda jim ne gre, kakor ostalim rednim članom Trgovskega bolnišnice in podpornega društva, pravica do hranarine in zdravljenja v društvenih sanatorijih, ker imajo pač brezplačno na razpolago javne bolnice in prejemale tudi med boleznijo svojo plačo od banovine. Za zavarovanca z mesečno plačo do 2000 din je treba plačati po 20 din na mesec, za člane z višjo plačo

pa po 30 din. Prispevke bo plačevala za vse uslužbenke skupno banovina, ki je tudi uslužbenke skupno prijavila in dostavila Trgovskemu bolniškemu društvu seznam vseh svojih uslužbencev.

Na mesec bo znašala celotna vsota prispevkov za vse prostovoljno zavarovane banovinske uslužbenke, ki jih je 876, približno 19.000 din. — Ker je večina le-teh zavarovancev poročena, bo v celoti zavarovanih, v številni družinski člani, zoper bolezen skoro 2000 oseb. Med zavarovanimi pa niso cestarji, ki so bili že lani v tem pogledu preskrbljeni z najpotrebnejšim. Imajo namreč pravico do brezplačnega zdravljenja pri banovinskih zdravnikih, zdravila pa jim plačuje banovinski proračun. Zato zdaj niso bili sprejeti v bolniško zavarovanje.

Vse prispevke za bolniško zavarovanje svojih nameščencev bo plačevala banovina iz svojega rednega proračuna. Tako ne bodo zaradi bolniškega zavarovanja banovinski uslužbenci prav nič na novo obremenjeni, kar je posebno toplo pozdraviti. Doslej so od državnih uslužbencev v naši državi zavarovani zoper bolezen samo železničarji in nekateri uslužbenci monopskih podjetij, za poštne uslužbenke se pa že dolgo pripravlja bolniško zavarovanje, seveda prav tako kot pri železnici, na njihove stroške. Tudi uslužbenci drugih panog državne službe si žele slične dobrote, kakor je bolniško zavarovanje. Seveda so nasproti vsem podobnim načrtom zelo skeptični, ker se boje, da bi jim tako bolniško zavarovanje v bistvu prineslo samo novo znižanje prejemkov, resničnih koristi pa malo.

Vestnik

Zahvala. Upokojeni davčni nadzornik g. Makso Lilleg, zadnji predsednik bivše Zveze državnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani, nas je naprosil, naj se v listu javno zahvalimo vsem množičnim stanovskim tovarišem, ki so se spomnili njegove osemdesetletnice z voščili

in čestitkami. Ker se sam vsem ne more osebno zahvaliti, prosi, naj sprejmejo po ti poti njegovo iskreno zahvalo za ljubezno pozornost.

Jubilej zaslužnega organizatorja. Mimo neštevilnih drugih čestitk k svoji osemdesetletnici je g. upokojeni višji davčni

II.

Neznanka.

Vso vožnjo je v vagonu sedela togo zravnana, negibna in kakor brez zavesti, prijeten obrazek ji je bil kakor od krča naguban, kar jo je delalo staro. Nič ni vedela, kaj je počela od trenutka, ko je sprejela sporočilo in do tedaj, ko je stopila v vlak; ni vedela, koliko ur se že vozi; za nič drugega ni več vedela, kakor za bolečino, ki jo je tirala v blaznost. »Jacques je hudo ranjen... Jacques je hudo ranjen...« si je ponavljala. Časih sploh ni mogla doumeti, da bi bilo to res; časih se ji je poročala strahotna misel, da ni samo ranjen, temveč da je... Niti predstaviti si ni mogla neizrekljive groze, ki je prežala na dnu misli, od katere se je tresla kakor v brezumnem strahu; morala je stiskati zobe, da ni zakričala. Hkrati so se ji kakor v nekem zmedenem vrtincu vračali vsi spomini na njuno ljubezen, na njuno srečo, na teh dvoje let, ki sta jima minuli med poroko in vojno. Iznova je videla ure sreče in nežnosti, njuno vselej popolno skladnost, tesno povezanost njune vzajemne zaupljivosti in tisoč podrobnosti tistega vsakdanjega življenja, v katerem sta si bila drug drugemu vse na svetu.

Zjutraj je dospela in skoro tekla skozi mesto. Zunanji predmeti so se ji zdeli kakor neresnično sanjsko okrasje. Pred bolnico je vsa zasopla morala zbrati svoje sile, da se ne bi onesvestila. Ni vedela natančno, koga je vprašala s hripavim glasom, ki se ji je zdel, da ni njen. Slišala

je: »Zelo hudo je, toda brezupno ni.« Tedaj se ji je zamajalo pod nogami in ko se je predramila, je spoznala, da so jo prestregli.

Toda ko ga je zagledala, vendar ni zahtela. Niso ji dovolili vstopa, ker je bila noč slaba, ko je pa privzdignila belo zaveso na steklenih vratih, ga je zagledala. V ozki postelji je ležal zleknjen, ves povit z obvezami, oči je imel zaprte, lica upadla. Zdal pa zdaj so se mu ustnice premikale, kakor da se mu blede.

Ceprav se je trudila vzdržati se, je tako hudo ihtela, da je morala oditi prav do hodnika na stopnišču. Naslonjena ob steno se je dušila v bolečini, ki jo je hotela raztrgati in ki je bila pomešana z veseljem, ker so ji dejali, da bo verjetno ostal živ.

Bolničarka se ji je približala: »Gospa Lérensóva?«

Mlada žena je dvignila glavo in se mukoma pomirila.

»Pri nas je,« je nadaljevala bolničarka, »neki ranjenec, ki je bil tudi zadet, toda ne tako hudo, in sicer isti dan kot vaš mož, s katerim sta se skupaj borila. Ga želite videti? Pripovedoval vam bo... Sam je v ti sobi.«

Mlada žena je šla za bolničarko, ki jo je pustila pri ranjencu. Bil je to mlad mož, kakih pet in dvajset do šest in dvajset let star, z razumnim in nežnim obrazom. Slonel je v blazinah, desnica mu je pa negibno počivala v nekem aparatu.

»Res sem bil tovariš vašega moža, gospa,« je razlagal. »Borila sva se tesno drug poleg drugega, in padel je nekaj trenutkov

3/4 ZAVITKA

Kneippove

SLADNE KAVE TVORI DRAGOCENI
PRAŽENI SLADNI SLADKOR

upravitelj gosp. Makso Lilleg prejel preko našega uredništva tudi tole: »Vrlo poštovani družje! Zalimo, da smo tek iz novina saznali za Vaš jubilej. Zato Vam sada od sveg srca čestitamo i želimo kao našem vrlom drugu, zaslužnom i požrtvovnom suborocu za činovnička prava, da još mnogo godina poživate na korist svega činovništva naše zemlje. — Zagreb, 2. oktobra 1939. — Vaši stari prijatelji i drugovi: Dr. Viktor Benković s. r., prof. Marin Katunarić s. r.« — Oba voščila sta znana in preizkušena uradniška strokovna organizacijska delavca. Prvi, g. dr. Benković, je dolgoletni predsednik zagrebske osrednje hrvatske uradniške organizacije, zdaj »Udruge javnih namještenika i umirovljenika«, drugi je pa prav tako dolga leta vodil splitsko pokrajinsko zvezo društven drž. uslužbencev, je pa poleg tega priznan zagrebški strokovnjak. Tudi je g. prof. Katunarić voditelj organiziranih stanovanjskih najemnikov v Splitu, kjer stalno živi, pa tudi zveze teh društev iz vse države.

Novi grobovi. V Ljubljani je dne 4. oktobra 1939. nenadoma preminul upokojeni poštni direktor dr. Anton Vagaja. Po rodu iz Trsta, sin poštnega uradnika, je po dovršenih akademskih študijah stopil v poštno službo in leta 1936. postal direktor v Ljubljani. Že več let je bil hudo živčno bolan, tako da je moral letos oditi v pokoj. Umril je komaj 58 let star. Bil je odličan uradnik in dober stanovski tovariš, bil je pa tudi dolga leta naš zvest naročnik. Ohranimo ga v častnem spominu. — V Crnomlju je pa dne 24. septembra umrl v visoki starosti 80 let upokojeni okrajni gozdar Luka Ahačič. Pokopali so ga v Vojni vasi ob množični udeležbi znancev in prijateljev, ki so častiljivega starčka poznali kot blagega in plemenitega človeka. Našemu dolgoletnemu naročniku naj bo ohranjen lep spomin. N. v. m. p.!

O skupni organizaciji. Ko piše o novi Banovini Hrvatski, razmišlja zagrebški »Naš glas« tudi o novi skupni organizaciji državnega uslužbenstva. Ugotavlja, da bo na Hrvatskem veliko število drž. uslužbencev spadalo pod pristojnost banovine, ki jim bo po saboru mogla predpisovati delovne pogoje, pravice in dolžnosti. Za-

radi tega bodo prenehali skupni interesi z uslužbenci iste stroke z drugih področij države. Tudi skupne stanovske organizacije zato ne bodo več potrebne, pač pa se bodo morala strokovna društva v novi Hrvatski dogovoriti glede skupnega nastopanja in skupne organizacije. Zato si je tudi zagrebska »Podporna zadruga javnih namještenika i umirovljenika«, ki jo vodi dr. Ivo Benković, že na svojem zadnjem občnem zboru spremenila ime v »Zajedničko javnih namještenika i umirovljenika«, ker je že predvidevala, da se bodo dogodki tako razvili. Ko bo uradniški zakon spremljen, bo tudi ta organizacija stopila v stik z drugimi društvi zaradi dogovora, če je mogoče in koristno, da se ustanovi skupna zveza vseh stanovskih in strokovnih organizacij vseh hrvatskih javnih uslužbencev.

Kaj je eksistenčni minimum? Meseca junija je finančno ministrstvo izdalo navodila o postopku z uporabljenimi predmeti, poslanih iz inozemstva siromašnim osebam v naši državi. V teh navodilih je določeno, da se uporabljene predmete (kakor obleka, perilo, obuvala itd.), ki jih iz prekmorskih dežel pošiljajo naši ljudje svojem v dar, smejo po carinskem zakonu uvažati brez carine in brez predlaganja potrdila o siromaštvu in brez dokaza, da so predmeti darovani, to pa le tedaj če se pri pregledu ugotovi, da so predmeti že uporabljeni. Če pa carinarnice sumijo, ali je prejemnik res revan oz., če večkrat prejema take predmete, smejo zahtevati ubožno spričevalo in dokaz, da so stvari darovane. V smislu tega navodila je smatrati za siromašne tiste osebe, ki ne plačujejo več kot 400 din neposrednega davka na leto, brez dopolnilnega davka in samoupravnih doklad, ter tiste osebe, ki od nesamosojnega dela ne prejema več kakor 1800 din na mesec, če so samci, oz. 2200 din, če so oženjeni. — Če primerjamo te zneske s prejemki ogromne večine drž. uslužbencev in upokojencev, pridemo do ugotovitve, da je pretežna večina prejemkov aktivnih in upokojenih uslužbencev — izpod eksistenčnega minimuma. To smo že nešteto poudarjali, zdaj je pa naše stališče potrjeno tudi s spredaj

preden sem jaz... Nikar, nikar, gospa ne jokajte tako zelo. Gotovo se pozdravi; povedali so vam to in je tudi res... Ampak jaz, ki nisem bil tako hudo ranjen, vam lahko povem...«

»Da, da,« je zajecjajala, »pripovedujte mi...«

»Ah, Jacques Lérens in jaz sva bila dobra prijatelja. Bil mi je zelo blizu in mislim, da je bilo to vzajemno. Ta naklonjenost mi je bila še tem dragocenejša spričo njegovega molčljivega in hladnega značaja, ki ga tako poznate...«

Mlada žena se je žalostno nasmehnila. Z njo Jacques ni bil nikoli tak.

»Ranjena sva bila, ko smo napadli,« je nadaljeval mladi mož. »Lérens je bil čisto blizu mene, ko se je nenadoma razletela granata in mi ga je skoro vrgla v naročje. Mislim sem, da je mrtev. Imel je komaj še toliko moči, da je lahko izgovoril dve besedi, ko se je zrušil, in ti dve besedi, gospa, to je bilo vaše ponovljeno ime.«

»Mislim je, da bo umrl... in izgovoril je moje ime,« je ihté zamrmrala.

»Prav res različno, kakor poslednjo misel, ki se morebiti nezavedno oblikuje. In ko sem bil deset minut kasneje sam ranjen, sem še slišal naglas, s katerim je dvakrat izrekel to ime: »Lucie... Lucie...«

Prenehal je nanagloma. Mlada žena se je silno stresla.

»Kaj ste ravnokar rekli?« je z zadušnim glasom vprašala.

»Pravim, da je, ko se je zgrudil, dvakrat izrekel vaše ime: »Lucie... Lucie...«

Spet se je prekinil. Ona pa je močno zardela, nato je prebledela, da si je mislil, da bo zgubila zavest.

»To ni moje ime,« je končno rekla z nemim glasom in kakor sama sebi. »Ni mi ime Lucie. Ime mi je Gabrielle.«

Zavladal je molk. Premišljala je vsa zasopla.

»Jaz... jaz sem se najbrž, ni dvoma, zmotil,« je poskušal pojasniti ranjenec. »Gotovo sem slabo slišal.«

Toda dobro je videla, da se laže. V zadregi je obmolnil.

»Lucie?... Lucie?...« si je ponavljala. Še zmerom ni dobro razumela, kaj jo je doletelo, kaj naj si misli. Skušala je odkriti v spominih, katero Lucie naj bi bil možgel poznati njen mož. Poskušala si je reči, da to vse skupaj ni nič, da je nevedno bedasta in obsodbe vredna, ker se vznemirja zaradi take prikazni, medtem ko niha Jacques še med življenjem in smrtjo. Toda nova ostrina in gospodovalna bolečina je prvotno držala v ravnovesju.

Ne da bi se bila zavedla tega, je odšla iz ranjenčeve sobe, se vrnila pred steklena vrata in dvignivši zaveso, skozi steklo opazovala moža. Spal je mirneje in sreča jo je vso preplavila. »Samo da živi,« si je rekla, »nič drugega ni.« Toda prav dobro je vedela, da vse to je na dnu nje same, da bo vse to zmerom ostalo kakor krut in buden dvom, pa naj bo prihodnost kakršna koli. In prav tako je tudi vedela, da se ne bo nikdar upala pred njim razjasniti tega dvoma.

navedenim urad. pojasnilom oz. navodilom finančnega ministrstva.

Amnestija za disciplinske prestopke. Pravosodno ministrstvo je izdalo po ukazu kr. namestništva splošno amnestijo za vse disciplinske prekrške, ki so jih zagrešili državni in samoupravni uslužbenci decembra 1938. v zvezi s poslanskimi volitvami v narodno skupščino. Amnestija velja za samostojna dejanja kakor tudi za prekršitve,

nastale v zvezi z že amnestiranimi kaznivimi dejanji.

Enkratno uradovanje pri železnici. Osrednji odbor Združenja železniških uradnikov je zaprosil, naj bi se v kurilnicah in drugih eksekutivnih edinicah državnih železnic uvedlo enkratno dnevno uradovanje. Na to prošnjo je navedeno društvo dobilo od generalne direkcije državnih železnic odločbo, da se prošnji ne ugodi.

plača po predpisanem postopku kasneje. — S tem je končno ugodeno vsaj eni izmed zahtev, ki jih navaja naš današnji uvodnik.

Opozorilo zamudnikom. Vse upokojence, ki do 15. oktobra niso predložili izplačilnim blagajnam prijav za doklade, opozarjamo naj to takoj store, da se jim nakazovanje pokojnine ne prekine. Kdor je zamudil predpisani rok, naj prijavo naknadno čimprej vloži.

Iz tovariškega tiska. Uredništvo zagrebškega »Umirovljenika«, glasila ondotnega Društva državnih in samoupravnih umirovljenika, je prevzel upokojeni gimnazijski profesor g. Gabrijel Pintar, ki ga je izvolil upravni odbor navedene organizacije.

Priporočamo ogled in nakup modnih novosti za jesenske obleke itd. v MANUFAKTURI NOVAK na Kongresnem trgu.

Staroupokojenke in osebna doklada. Po čl. 13. uredbе o dokladah drž. upokojencev se omoženim osebnim upokojenkam, upokojenim s prejemki po zakonih izza 31. avgusta 1923., osebna doklada zniža, oziroma sploh ustavi, če ima mož postranske dohodke v določeni višini. Ta določba pa ne velja za osebne staroupokojenke, torej za upokojene bivše drž. uslužbenke, ki jim je bila pokojnina odmerjena po zakonih, ki so veljali pred 1. septembrom 1923. Takim gre pravica do polne osebne doklade ne glede na višino moževega dohodka. Pač

pa tudi tem ne gre pravica do rodbinske doklade za otroke, če ima oče kakršen koli poklic, ni pa siromašnega stanja in nesposoben za pridobivanje.

Pravica otrok do pokojnine. Po umrlem državnem aktivnem ali upokojenem uslužbencu pripada — če so sicer izpolnjeni vsi pogoji — rodbinska pokojnina ženi in otrokom, in sicer zakonskim ali pozakonjenim (legitimiranim). Pravico do take rodbinske pokojnine pa izgube otroci: z izgubo državljanstva s kazensko obsodbo, če bi zaradi nje tudi uslužbenec sam izgubil pokojnino; če stopijo v drž. službo ali če dobe javno ustanovo. Hčere jo izgube tudi z omožitvijo, sinovi pa s polnoletnostjo. Izjemoma prejemajo sinovi pokojnino do dovršenega 23. leta, če se redno in uspešno šolajo ali če so pri vojaki, kjer služijo obvezni kadrijski rok. Po polnoletnosti (oz. 23. letu starosti) pa gre sinovom pokojnina le, če so za vsako delo in pridobivanje nesposobni, in če je ta nesposobnost nastala že pred dovršenim 23. letom, kar se mora pa dokazati, in če nimajo lastnega premoženja ali dohodkov. Hčere pa prejemajo rodbinsko pokojnino po starših do smrti, če se prej ne omože ali je ne izgube zaradi kakega spredaj navedenega razloga. Seveda veljajo vsi ti predpisi, zlasti tudi določba, da gre hčeram pokojnina do smrti, le za otroke tistih uslužbencev, ki so kot aktivni ali upokojenci dočakali uveljavljenje sedanjega uradniškega zakona, to je, ki so doživeli dan 1. aprila 1931.

Iz organizacij

Izredni železničarski občni zbor. Zadnjič smo že javili, da je bil za 28. in 29. septembra 1939. sklican izredni občni zbor UJNZB v Beogradu. Razne podružnice so pa medtem predlagale, naj se zaradi razmer, ki se znatno razlikujejo od razmer ob zadnjem občnem zboru, izredna skupščina ne vrši. Zaradi nenavadnih mednarodnih razmer je tudi naša država v takem izjemnem stanju, da so vsi državljani dolžni svoje osebne skrbi in težave predrediti javnim koristim. Ker se torej izredni kongres ne bo vršil, je osrednje vodstvo UJNZB sklicalo veliko plenarno sejo za začetek oktobra.

Dvajsetletnica uradniškega tečaja. Nekdanji ljubljanski železniški inspektorat je leta 1920. priredil v Kamniku prvi uradniški tečaj za železniško službo. Iz tečaja so izšli prvi naši prometno-komercialni železniški uradniki, ki so po absolviranem tečaju takoj zasedli važna službena mesta na

progi. — Dne 8. julija t. l., ob 20 letnici zaključitve tečaja, je bila v Kamniku skromna proslava, odkar se je končal pred dvajsetimi leti ta tečaj. Prišlo je na sestanek 27 nekdanjih članov tečaja in štirje bivši predavatelji. Dopoldne so priredili spominsko mašo zadušnico za pok. predavatelje oz. tečajnike, nakar je bil izlet v Kamniško Bistrico in končno skupno kosilo.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. REICH.

Iz organizacije železniških uradnikov. Po stanju na dan 15. septembra je imelo Združenje železniških uradnikov kr. Jugoslavije že 2089 članov. Od teh jih imajo posamezne oblastne uprave: Beograd, 677, Zagreb 581, Ljubljana 446, Sarajevo 248, Subotica pa 137. Število članov te agilne organizacije stalno narašča.

Upokojenec

PRED SKLEPOM REDAKCIJE

Mariborska okolica in osebne doklade. Pred sklepom redakcije izvemo, da je po pojasnilu fin. ministrstva treba smatrati, da so bili okoliški kraji Krčevina, Košaki, Pobrežje, Radvanje, Tezno, Studenci, Pekre in Kamnica priključeni stavbnemu okolišu mesta Maribora, kar potrjuje tudi mariborska mestna občina. Zato imajo državni

uslužbenci in upokojenci, bivajoči v teh krajih, pravico do osebne doklade po mariborskem, t. j. po drugem draginjskem razredu. — Kakor smo se poučili, bo finančna direkcija že v kratkem pričela nakazovati upokojencem v označenih krajih osebno doklado po II. razredu, hkrati jim bo nakazala tudi vso razliko od 1. aprila 1939. do zdaj. Razlika za prejšnjo dobo se jim iz-

ZA JESEN!

kupite za obleke, plašče, suknje itd. najnovejše tkanine po znano ugodnih cenah pri nas. Storili bomo vse, da Vas zadovoljimo. Pričakujemo Vas

**MANUFAKTURA NOVAK
LJUBLJANA, KONGRESNI TRG**

**Kdor
oglašuje,
ta
napre-
duje!**

Priporočamo trdko

**M. TIČAR
LJUBLJANA**
za nakup pisarniških
in šolskih potrebščin

Iskreno priporočamo knjižico ing. Stanka Dimnika: Kako naj si uredimo naše domove za obrambo pred letalskimi napadi. Cena knjižici 5 din. Pri večjem odjemu 10 % popust.

Prešernove in Gregorčičeve poezije so izšle v miniaturni izdaji. Lični knjižici se dobita pri Učiteljski tiskarni po 20 din komad.

NAJVEČJI SLOVENSKI PUPILARNOVARNI ZAVOD

**Mestna
hranilnica ljubljanska**

Stanje vlog preko din 400,000.000.—

Lastne rezerve nad „ 28,650.000.—

Dovoljuje posojila proti vknjižbi

Za vse obveze hranilnice jamči

Mestna občina ljubljanska

Kralj. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ Telef. 2673
LJUBLJANA DELIKATESE
Skrbna postrežba! **SPECERIJA** Najnižje cene
Sveže blago!

KROJAŠKI
ATELJE

Fran Iglič

LJUBLJANA - PRAŽAKOVA ULICA
Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. Lastna zaloga modnega blaga.

Zadruška državnih uslužbencev za nabavo potrebščin c. z. z. z.

Ljubljana, Vodnikov trg šte. 5 • Telefon šte. 4421

**Širite
zadružno misel
med svojimi
tovariši!**

Državni uslužbenci! Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi, itd.